

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ РИНКОВОЇ СИТУАЦІЇ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОНДИТЕРСЬКИХ КОМПАНІЙ

Одним із найважливіших секторів економіки України сьогодні є харчова промисловість, від неї в значній мірі залежить економічне становище країни, продовольча безпека. Стабільність функціонування та можливість розвитку харчової промисловості сильно впливає на внутрішній та зовнішній ринки, життєвий рівень населення та ін. Кондитерська промисловість відноситься до найбільш розвинених галузей харчової індустрії в Україні. Загальний обсяг виробництва продукції складає близько 3% ВВП країни [1]. Потужна кондитерська промисловість отримала свій розвиток завдяки якійсій місцевій сировині (цукру та борошну), та не уступає сьогодні європейським аналогам ані своєю якістю, ані асортиментом, який налічує більше 1000 найменувань та постійно оновлюється. Доля продажів солодкої продукції в харчовій промисловості України за останні роки складає приблизно 11%, а це четверте місце після м'ясної, молочної та масложирової промисловості, відповідно 17, 16, 12% [1, 2].

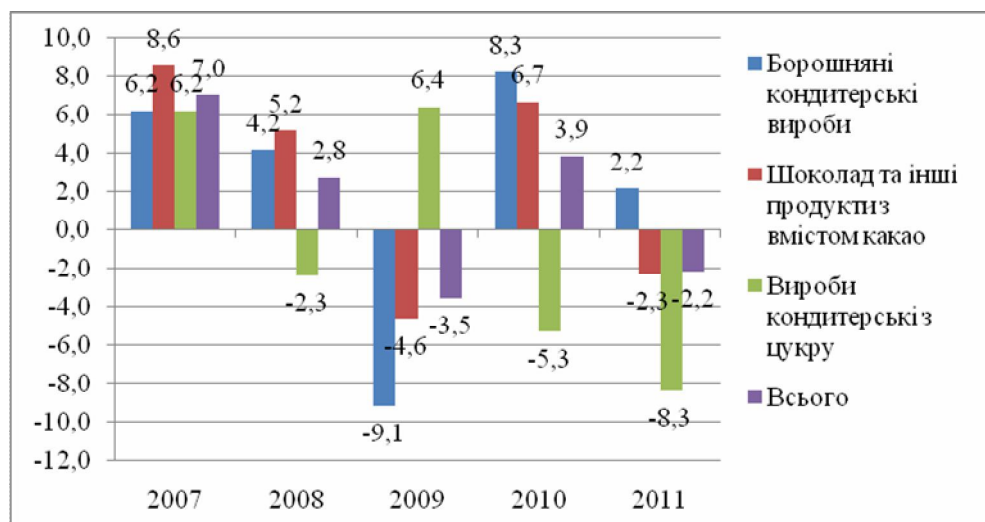

Рис. 1. Темпи росту кондитерського ринку в порівнянні до попереднього року, % [1, 2]

На протязі останніх років спостерігалось зростання обсягів виробництва кондитерської продукції, а саме завдяки сегментам шоколадних та борошняних виробів. Однак необхідно зауважити, що були присутні і спади, перший відбувся в період економічної кризи, коли загальні обсяги впали на 3,5% (рис. 1). Відмітимо, що обсяги реалізації у сегменті цукристих виробів в цей період збільшились на 6,4%. Причиною слугувало зниження купівельної спроможності населення і як наслідок зміщення переваг покупців у бік продукції, що є більш дешевою. Незважаючи на те, що вироби цієї галузі не є товарами першої необхідності, попит на них все ж таки був на високому рівні. Необхідно відзначити, що кондитерська промисловість достатньо гідно вистояла у кризовий період і однією із перших пододала негативну динаміку, вже у 2010 р. загальні обсяги виробництва зросли на 3,8%. Поганим для кондитерських підприємств був також 2011 р., це являється тривожним дзвінком оскільки на протязі не менш ніж десяти років (виключенням був тільки кризовий період) обсяги виробництва зростали, змінювалась лише динаміка росту. Причиною падіння є зростання вартості кондитерської продукції у зв'язку із збільшенням цін на сировину, енергоресурси, транспортні витрати та ін. На фоні негативної економічної ситуації купівельна спроможність населення падає і це не може не відбиватись на показниках реалізації. Також ми можемо спостерігати насичення кондитерського ринку, що поставить підприємства у більш скрутні конкурентні умови, тому саме в цей період підвищення інвестиційної привабливості є вкрай важливим для збереження підприємствами своєї ринкової долі. Як ми бачимо, не дивлячись на досить непогані показники цієї галузі, в порівнянні із іншими, вона як і всі має достатньо

проблем та зіштовхується із багатьма труднощами, брак інвестиційних коштів для свого розвитку, до речі, не є виключенням. Ця галузь має всі шанси займати лідируючі позиції, постійно збільшувати обсяги виробництва продукції та підкоряти близьке та далеке зарубіжжя, але для цього необхідне фінансування, тож інвестиційна привабливість підприємств грає першочергову роль. Досліджуючи український кондитерський ринок, зовнішнє середовище функціонування підприємств галузі, ми можемо виділити основні його характеристики, а саме позитивні явища які роблять компанії цієї сфери діяльності привабливими для вкладення коштів, так і проблеми які мають вплив на інвестиційну привабливість кондитерських підприємств.

Першою і дуже вагомою перевагою являється хоч і не лідируюче місце серед інших галузей харчової промисловості, та все ж статус однієї із розвиненіших, що звісно демонструє лише порівняння, та все ж заслуговує на гарну оцінку. Досить суттєві показники експорту продукції надають ще один плюс до статусу інвестиційно привабливої галузі. Наявність асортименту продукції який може задовольнити будь які вподобання споживачів, що демонструє розвиток інноваційних процесів хоч і не на всіх підприємствах. Близькість до сировинних та споживчих ринків, що може зацікавити кожного інвестора, якісна місцева сировина, тощо.

Тепер перейдемо до основних факторів які так чи інакше впливають на зниження інвестиційної привабливості підприємств галузі: по-перше це мінливість у вподобаннях споживачів, що змушує підприємства постійно вдосконалювати асортимент та швидко реагувати на будь які коливання попиту, в іншому випадку компанії ризикують зниженням обсягів реалізації продукції; по-друге це пряма та дуже відчутна залежність від постачальників, а саме цін на сировину, які постійно змінюються, ставлячи виробників іноді у дуже скрутні умови (більшість сировини має сезонний характер виробництва, що сильно впливає на ціноутворення), залежність підприємств від імпортної продукції та обладнання. І оскільки витрати на сировинну складову займають левову долю у виробництві, третя відмінність кондитерського ринку це матеріалоемність. Ще однією проблемою є сезонність, що пов'язана із коливанням в попиті на продукцію у різні періоди року. Високий рівень конкуренції у галузі, що зобов'язує компанії постійно вдосконалювати свою діяльність та розвиватись, інакше надзвичайно великий ризик втратити ринкову долю. Більшості підприємств, нажаль, це дається з великим трудом через відсутність інвестиційних коштів. Крім того рівень конкуренції загострюється через поступове насичення ринку, що змусить підприємства шукати шляхи розвитку, покращувати свою інвестиційну привабливість, або ж піти зі сцени. Вихід на міжнародні ринки має відчутні бар'єри входження та пов'язані із цим обмеження, що заважає експортній діяльності компаній однак не зупиняє її. Звісно перераховані вище фактори заважають роботі кондитерських компаній та необхідно пам'ятати, що все залежить від досвідченості та бажання керівників підприємств досягти успіху. Зовнішні чинники, що впливають на діяльність підприємств та їх інвестиційну привабливість неможна ігнорувати, необхідний постійний контроль змін та вчасне реагування на них.

Література

1. Статистичний щорічник України за 2011 рік: Держкомстат України / під ред. О.Г. Осауленка, відп. за випуск Н.П. Павленко. – К.: «Август Трейд», 2012. – 560 с.
2. Промисловість України у 2007-2010 роках: Держкомстат України / під ред. Л.М. Овденко, відп. за випуск І.С. Петренко. – К.: «Август Трейд», 2011. – 307 с.

Карпенко Ю.М.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

РИЗИКИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Діяльність підприємств здійснюється за попередньо складеними планами. Але змінити заплановані події або перешкодити їх реалізації може об'єктивна невизначеність, що обумовлює наявність підприємницьких ризиків. Внаслідок цього значно ускладнюється або